

Matteüs 25, 35-36

Werken van Barmhartigheid

VPW Nederland

Beroepsvereniging van r.-k. pastores

Samenwerking zoeken

Als VPW zoeken we actief overleg met organisaties waar we raakvlakken mee hebben. Natuurlijk met de protestante zusterorganisatie, de predikantenbond (die overigens veel groter is). De predikantenbond richt zich voornamelijk op de belangenbehartiging van predikanten van een aantal kerkgenootschappen. Ook met de katholieke sector van de VGVZ, die geestelijk verzorgers in zorginstellingen vertegenwoordigt, is overleg over zaken die ons gemeenschappelijk aangaan (zoals de opleidingen, ontwikkelingen in het pastoraat). Er is contact met de katholieke opleidingen, zoals onlangs met de faculteit katholieke theologie, met wie we gesproken hebben over studenten(aantallen), het onderwijs en onderzoek dat voor het uitoefenen pastoraat van belang is. Het is ook het zoeken van contacten in katholiek Nederland om het Samen Kerk zijn te bevorderen.

We weten allemaal dat er een gure wind waait in de kerk (zeker ook voor ons werkers in het pastoraat). Processen van afbouw en herschikking ontloopt niemand. De aanhoudende negatieve publiciteit laat niemand onberoerd. Het klimaat in de bisdommen en de grote parochie(verbanden) maakt het werk er ook niet aangenamer op. Dan kan ieder zich in z'n eigen huis opsluiten, maar dat leidt tot verstarring. De VPW blijft dus samenwerking en contact zoeken met mensen en organisaties met wie we raakvlakken hebben.

Niels Morpey, voorzitter

COLOFON • VPWinfo.nl is het kwartaalblad van VPW Nederland, Beroepsvereniging van r.-k.pastores. ISSN 1574-9916. Nr. 3, oktober 2011.

VPWinfo.nl

• *Redactie VPWinfo.nl*
Marije Bijleveld, Jan Franken (hoofdredacteur),
Dorenda Gies, Jan Houben, Lidwien Meijer,
Jeroen van Lente (ontwerper).
• *Redactiesecretaris*
Marije Bijleveld, Postduifstraat 7,
6227 AZ Maastricht, T 043 - 361 89 03,
rijveld@gmail.com
• *Secretariaat*
Palestrinastraat 1b, 3533 EH Utrecht,
T 030 - 293 33 15, E info@vpwinfo.nl
I www.vpwinfo.nl

• *Grafisch ontwerp*
Jeroen van Lente Grafisch ontwerper,
Tielekeshoeven 32, 5242 KB Rosmalen,
T 06 28 15 20 30, E jeroenvanlente@xs4all.nl
Bezoekadres: Pastoor Hordijkstraat 5,
Rosmalen.
Foto's door de auteurs aangeleverd:
pagina 2, 4, 7, 8, 10, 12, 14, en 24.
• Druk
Drukkerij BiblovanGerwen, Den Bosch.

Organisatie

VPW Nederland

• *Secretariaat VPW Nederland*
J. Franken (beleidsmedewerker),
beleidsmedewerker@vpwinfo.nl
L. Westerveld (secretaresse)
Palestrinastraat 1b, 3533 EH Utrecht,
T 030 - 293 33 15.
• *Dagelijks bestuur*
N.H.F. Morpey, Beatrijpspad 24, 3813 DM
Amersfoort, 06 19 87 64 76,
voorzitter@vpwinfo.nl
H.J.M. v.d. Bunt-Koster, Nijverheidsstraat 22
7621 TM Borne, 074 - 2670406,
penningmeester@vpwinfo.nl
M.D. Dijkman, Kerkstraat 19, 6941 AC Didam,
0316 - 295 606, vice-voorzitter@vpwinfo.nl
P. Gabriël, Zwolse Anjer 8, 2631 SR Nootdorp,
015 - 310 89 36, secretaris@vpwinfo.nl
• *Bestuur*
H.J.M. v.d. Bunt-Koster, C. Bouma,
M. Corvers, A. van Dijk, M.D. Dijkman,
E.J. van Dijk, C. Epskamp, P. Gabriël, C. Lalieu,
J. Langelaan, L. Mesman, N. Morpey,
W. Paassen, J. van Rooij, J. Siemons,
J. Verbruggen.
• *Financiële administratie*
H. Kroon.
• *Landelijke Commissie Rechtspositie (LKR)*
J. Deckers, S. Draisma, J. Franken, L. Geurts,
H. Hudepohl, A. Kuin, J. Mersel,
T. van de Rijken, wko, T.Halin.
• *Tuchtcollege*
W. Blezer-van der Walle, R.J. Bunnik (secr),
R.G.W. Huysmans, A.P.H. Meijers (vz),
J.W. Nibbelke, K.W. Walf.
• *Website*
P. Gabriël, webmaster.

VPW's

VPW Den Bosch
• *Secretariaat VPW Nederland*
Palestrinastraat 1b, 3533 EH Utrecht,
030 - 293 33 15, denbosch@vpwinfo.nl.
• *Bestuur*
J. Beekers, J. Rens, J. van Rooij, J. Siemons.
VPW Breda
• *Secretariaat*
F.M. Vermeulen, Florahove 24, 4702 EZ
Roosendaal, 0165 - 53 45 06, breda@vpwinfo.nl
VPW Groningen-Leeuwarden
• *Secretariaat*
J.M.A. Langelaan, Boerschaplaan 41, 7824 NA
Emmen, groningen-leeuwarden@vpwinfo.nl.
VPW Haarlem
• *Secretariaat*
J.C.J. Verbruggen, Meerkoet 6, 1715 HJ
Spanbroek, 0226 - 351 951,
haarlem-amsterdam@vpwinfo.nl.
VPW Limburg
• *Secretariaat*
A.H.H. van Dijk, Kon. Julianastraat 14,
6585 XR Mook, 024 - 366 10 20, limburg@
vpwinfo.nl
VPW Rotterdam
• *Secretariaat*
H.J.T. Dam, Parallelweg 5, 2951 BS
Alblasserdam, 0612374002, rotterdam@
vpwinfo.nl
VPW Utrecht
• *Secretariaat*
Chr. Kantoci-Janssen, Bussloselaan
17-A, 7383AG Bussloo-Voorst, 0571-261914,
utrecht@vpwinfo.nl

Verzoek aan onze leden!

Als er iets verandert in uw gegevens wilt u dan zo vriendelijk zijn dit door te geven aan ons secretariaat: Palestrinastraat 1b, 3533 EH Utrecht of info@vpwinfo.nl.

Denk daarbij aan • Adresgegevens

• Verandering van werkring of werksoort

• Arbeidsduurverandering (bijvoorbeeld van full-time naar half-time)

• Het overgaan van studentlid naar werkend lid.

• Het met emeritaat gaan

INHOUD

Barmhartigheid. In het woordenboek staat het begrip als volgt omschreven: Medelijden, mededogen hebben. Voor Bijbelvaste mensen komt bij dat woord al gauw de Barmhartige Samaritaan in beeld, maar misschien toch ook de werken van barmhartigheid die genoemd worden in het Evangelie van Matteüs.

Dit nummer gaat over een aantal van deze werken en hoe mensen daar in de huidige tijd invulling aan kunnen geven. Vijf auteurs belichten dit vanuit verschillende invalshoeken en daarbij valt op dat ‘doen’ als het ware een sleutelwoord in alle bijdragen is. Jan Bosman vertelt over de tentoonstelling *Geloven op Maandag* waar verschillende parochies al mee kennis gemaakt hebben. Er wordt letterlijk een beeld gegeven van de mogelijkheden om daadwerkelijk barmhartigheid te doen. Van heel andere aard, maar zeker zo indringend, is het verhaal dat Hans Oldenhof vertelt over de man die bij hem aan de deur komt ‘om vrede te vinden’. Bernadette van Dijk legt haar hart en ziel in het straatpastoraat en gaat tot en met het einde met mensen die weerbarstig zijn, maar voor wie ze toch een houvast kan zijn. In de parochie waar Rob Lijesen werkzaam is, wordt het Evangelie handen en voeten gegeven door vrijwilligers. Zij zetten zich in voor de Spaanstalige en Filipijnse gemeenschap in Rotterdam en omgeving, maar ook voor Nederlandse parochianen en wijkbewoners. Het is een feit dat veel mensen het financieel niet of nauwelijks kunnen bolwerken en schulden maken. Om hen bij te staan en te helpen een weg te vinden uit de schuldproblematiek is het project

‘SchuldHulpMaatje’ van start gegaan.

Daarover leest u in de bijdrage van Dolf Mulder.

Het is duidelijk: Er zijn genoeg wegen om barmhartigheid te doen!

DE PRAKTIJK

4 **Expositie:** Geloven op maandag

Jan Bosman

8 **“Daar zijn mijn antennes naar het mysterie langer”**

Hans Oldenhof

10 **Hongerig, dorstig en naakt**

Bernadette van Dijk

12 **Voor Juan en alleman**

Rob Lijesen

14 **Project SchuldHulpMaatje**

Dolf Mulder

16 **Arbeidsvoorwaarden pastoraal werk(st)ers in Limburg anno 2011**

Jan Franken

20 **Laatste oproep: 4 oktober**

Jaarlijkse Raadpleging LKR

De centrale vraag dit jaar:

Zijn moderne arbeidsverhoudingen en het ambt van pastoraal werk(st)er met elkaar te verenigen?

DE RUBRIEKEN

6 **Gelezen**

Oud- en nieuw-katholiek

Piet van Hooijdonk

7 **Pastor en internet**

Werken van Barmhartigheid

Op zoek naar inspiratiebronnen

op het wereldwijde web

Matthé Bruijns

18 **Nieuws uit de VPW-en**

Jan Franken

24 **Rob Lijesen**

Op de hoek van de Blaak

en de Coolsingel

Expositie: *Geloven op Maandag*

Uit de Bijbel en de catechese, uit verhalen en schilderijen kennen velen de zeven werken van barmhartigheid. Zes daarvan gaan terug op Matteüs 25 uit het Nieuwe Testament. In 1207 heeft paus Innocentius III daar, in navolging van de joodse traditie, als zevende werk aan toegevoegd: De doden begraven. De werken van barmhartigheid zijn verwerkt in de reizende expositie *Geloven op maandag*. Bij deze expositie zijn een presentatie, een brochure en een toerustingaanbod ontwikkeld als hulpmiddel om de diaconie van de parochie meer vorm te geven. De zeven werken van barmhartigheid staan in dit totaalaanbod centraal. Zij zijn in feite handreiking voor de parochie om te kijken hoe de diaconie eruit ziet en waar mogelijkheden liggen om diaconale activiteiten te ontwikkelen of te verbeteren. Daarmee verplaatst de parochie zich vanuit de spirituele omgeving naar de sociale werkelijkheid. ‘Ite misa est’. Ga, je wordt de wereld in gezonden. Daarom: *Geloven op Maandag*. De expositie is ontwikkeld om door middel van gelovige reflectie het diaconaal handelen van de parochies te bevorderen. Hebben parochies een antwoord op nieuwe problemen zoals het verdwijnen van gemeenschapszin, het omgaan met religieuze en culturele diversiteit, de toenemende spanningen tussen bevolkingsgroepen, toenemende onveiligheidsgevoelens en nieuwe armoede?

Bespreekmethoden De expositie kan worden opgesteld in bijvoorbeeld de kerk, een parochiecentrum of een school. Elk paneel behandelt een van de zeven werken aan de hand van gedichten, bezinnende teksten, foto's en knipsels. Daardoor wordt de link gelegd van Matteüs 25 naar de sociale werkelijkheid van vandaag. Bij alle panelen zijn in een powerpoint-pre-

sentatie en in een brochure vragen meegeven voor gesprek over diaconie.

De hongerigen te eten geven Als eerste wordt vaak gedacht aan honger in de derde wereld. Je kunt nadenken over hoe je deze honger zou kunnen bestrijden, hoe het komt dat wij in onze leefwereld het wel goed hebben en hoe je met elkaar kunt delen. Je kunt dit thema ook toepassen op gerechtigheid: Honger naar gerechtigheid. We kunnen ook dichterbij huis blijven. De armoede is helaas weer terug in onze welvaartssamenleving. De centrale vragen zijn dan: Wat is armoede? Hoe wordt armoede gedefinieerd? Waarom is er armoede in het bestaan van mensen binnen onze samenleving?

De dorstigen te drinken geven Je kunt de tekst letterlijk nemen, mensen te drinken geven. In onze maatschappij is het heel normaal om water te hebben. Het komt uit de kraan en we gebruiken het overal voor. In de derde wereld is water voor veel mensen niet zo vanzelfsprekend. Water is één van de eerste levensbehoeften, je lichaam bestaat uit veel water, planten groeien door water.

Jan Bosman

54 jaar, Teamleider/consulent
Maatschappelijk activeringswerk.

DE PRAKTIJK

Het thema kan ook figuurlijk worden toegepast: Dorst hebben naar een eigen identiteit. Veel mensen zoeken naar een eigen identiteit. Hoe kun je jezelf zijn en leven vanuit je eigen identiteit waarin je respect hebt voor anderen en anderen respect hebben voor jou? Je mag verschillend zijn! Een parochie heeft het thema aangegrepen om aandacht te besteden aan alcoholmisbruik en -verslaving.

In elke wijk zijn er werken van barmhartigheid te doen

De vreemdelingen opnemen Een thema van alle tijden. Dit onderwerp kun je op vele terreinen toepassen. De eerste vraag is: Wie is vreemdeling? Het kan iemand zijn die anders is. Iemand met een andere geloofsovertuiging, iemand die zich anders gedraagt, zich anders kleedt of uit een ander land komt. Hier kun je verschillende thema's uit laten voortkomen. In deze expositie wordt ingegaan op het opnemen van asielzoekers en allochtonen in de parochie.

De naakten kleden De letterlijke toepassing heeft te maken met het verzorgen van kleding voor degenen die dat niet hebben. En dichterbij huis: Niet voor iedereen is het mogelijk om een mooi pak of iets sjieks te kopen. De winkels van *Dress For Succes* bieden werkzoekenden goede kleding aan voor sollicitatiegesprekken, in combinatie met tips en trainingen. Figuurlijk gesproken kan dit werk worden toegepast op 'warmte geven', een deken van aandacht en liefde voor mensen met ingewikkelde problemen. In deze expositie wordt ook ingegaan op het laatste, waarbij het thema seksueel geweld ter sprake wordt gebracht. Er rust een groot taboe op dit onderwerp.

De zieken bezoeken In alle geloofsgemeenschappen is aandacht voor zieken. Er zijn bezoekgroepen en soms worden er speciale activiteiten opgezet, bijvoorbeeld op ziekenzondag. Het woord ziek kan ook op andere manieren uitgelegd worden. Wanneer ben je ziek? Vaak worden zieken niet als volwaardig beschouwd. Het is goed om daar eens bij stil te staan en je te verplaatsen in degene die ziek is. Het is vooral belangrijk om deze mensen het gevoel te geven dat ze gewaardeerd worden zoals ze zijn. Activiteiten die vaak ontplooid worden voor dit onderwerp zijn de bezoekersgroepen die zieken en alleenstaande mensen bezoeken. In de expositie wordt ook ingegaan op het leven met een beperking.

De gevangen bezoeken (of bevrijden?) Letterlijk door gedetineerden te bezoeken. Hierbij kun je ook denken aan de familie van gedetineerden. Zij worden vaak aangekeken op het gedrag van de gedetineerde partner of ouder, ook al kunnen zij daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Zij zitten vaak in een moeilijke positie en hebben juist steun nodig van hun omgeving. En ook hier kunnen we ons als persoon, als organisatie of als samenleving een spiegel voorhouden. Hoeveel begrip hebben wij voor deze mensen?

De doden begraven Dit onderwerp heeft met afscheid nemen te maken. Soms gaat het om je eigen afscheid door ziekte of andere oorzaken. Vaak gaat het om afscheid nemen van een dierbare in je eigen omgeving. Afscheid nemen is niet gemakkelijk en het proces van afscheid nemen is niet voor iedereen gelijk. De één verwerkt het afscheid nemen anders dan de ander. In deze expositie wordt met name ingegaan op rouwverwerking en de dood bespreekbaar maken.

Tot slot: Mensen gevraagd Het werken aan barmhartigheid en gerechtigheid is nooit af. Er zullen altijd zieken en gewonden zijn en mensen die om de een of andere reden vastlopen in de samenleving. De expositie sluit
Lees verder op pagina 6

daarom af met de vragen: ‘Hoe sta je zelf in het leven?’ en ‘Wat is er mogelijk binnen de parochie?’ Want de werken van barmhartigheid en gerechtigheid zijn taken van alle parochianen! En de diaconie, de liturgie en de catechese horen bij elkaar als de ledematen van één lichaam. Een begin is

Rechtdoen aan hen die de klappen in het leven krijgen

vaak het vormen van een werkgroep die dit verder voor de parochie gaat uitwerken. Of maak er een specifieke taak van voor de PCI. Dat zou een goede volgende stap zijn voor het *Geloven Op Maandag* – project van uw geloofsgemeenschap!

Gelezen

Een boek uit de stapel

door Piet van Hooijdonk

Oud- en nieuw-katholiek

De spirituele zoektocht van die andere katholieken

Joris Vercammen. Valkhof Pers ISBN 978 90 5625 353 0 2011, 144p, € 15,95.

Als ‘gewoon’ katholiek doet het mij een plezier dit boek van een Oud-Katholieke Aartsbisschop en vakgenoot Joris Vercammen hier van harte aan te bevelen. Ik moet eerlijk zeggen: Van deze kerkelijke variant binnen de katholieke kerk wist ik maar weinig. Daarnaast vond ik het belangrijk op mijn persoonlijk geloven aangesproken te worden. Bisschop Joris vermijdt in deze studie voort te borduren op een kerkelijke richtingsstrijd. Hij wil de katholieke kerk ruimer maken, ruimer dan de kerk bestuurd door Romeinse instanties en gehouden aan het rooms-katholiek wetboek. Levensbegrippen als openheid en vrijheid moeten kerkelijke begrippen worden. Wij leven in een tijd van ongekende mogelijkheden tot zelfontplooiing en tot communicatie met onze medeburgers. De confessionele zuilen hebben hun tijd gehad. Participatie is het karakter van modern burgerschap. Maar de kerken lijken hun maatschappelijke betekenis te verliezen. Bisschop Joris treedt deze wereld open tegemoet: Marginalisering

van het christendom en institutionalisering van het kerkelijke leven. Het religieus herkenbare en aantrekkelijke is eruit. Actuele levensvragen krijgen geen adequaat antwoord; het schrikbeeld is de kerk als een museaal instituut. Als schrijver zit bisschop Joris niet op een bisschoppelijke troon; hij spreekt niet ex cathedra. Hij wil Nederlander zijn, samen met andere Nederlanders, maar zelf wel duidelijk in de identiteit van zijn boodschap. Deze is gebaseerd op de Bijbel, in het bijzonder de boodschap van Jezus Christus. In het kerkelijk leven staat de eucharistie centraal met een participatie van alle gedoopten, dus niet clericaal. Het kerkelijk leven is lokaal; hier is je thuis voor je persoonlijk geloof. Persoonlijk geloof is totaal: Overtuiging en vieren, waardenbeleving en gebed/liturgie. Het kerkelijk leven is niet afgezonderd maar oecumenisch samen met andere geloofsgemeenschappen. Dit boek is een meditatieboek, een verhaal dat je naar eigen behoefte kunt uitwerken.

Pastor en internet

Op zoek naar inspiratiebronnen op het wereldwijde web

door Matthé Bruijns

De doden begraven

Eén van de werken van Barmhartigheid is het begraven van de doden. Tegenwoordig is dat geen barmhartigheid meer, maar een keiharde business. In tijden van epidemieën wanneer de stad vol lag met doden en waar men geen kracht, geld en mensen meer had om deze lichamen weg te halen, was het begraven meer dan een vrome plicht en zelfs een hygiënische noodzaak. Tegenwoordig is er zelfs de internet uitvaart. Op de pc een formulier invullen met de gegevens, betalen met Ideal en het stoffelijk overschot wordt keurig opgehaald en verwijderd van deze aardbodem. Het knappe is dat men daar zulke mooie woorden voor kan vinden: ‘*Compact Basis is de meest eenvoudige dienstverlening die Uitvaart Compact biedt. In essentie gaat het bij deze vorm om een piëteitsvolle crematie of begrafenis zonder opbaring en aulaplechtigheid. Nabestaanden hebben al in privékring afscheid genomen van de overledene en er zijn geen verdere wensen rondom de uitvaart. De opdrachtgever wordt in kennis gesteld van de datum van de crematie of begrafenis*’. www.uitvaartcompact.nl. De woorden *afscheid heeft al in privékring plaats gevonden* intrigeren mij, want hier raken we de kern van wat we als kerk kunnen en willen doen: namelijk *gemeenschap vormen*. Ook al hangt die *gemeenschap* vaak als los zand aan elkaar, we hebben in ieder

geval vormen waarmee we een mens niet alleen laten gaan, waarmee we zeggen: wie je ook bent, je bent hier niet zomaar en je gaat niet zomaar van hier. Ook al kijken er nog maar weinig mensen naar jou om, er is er in ieder geval Eén die naar jou omziet. Een trefwoord waar de uitvaartbranche zich ook mee afficheert is de *persoonlijke begeleiding*. Nu zijn de kerken daar altijd heel sterk in geweest. Haar ambtsdragers hadden een persoonlijke band met hun gemeenteleden. Een protestantse collega vertelde dat haar gemeente twee extra formatieplaatsen had vrijgemaakt om het proces van samenvoeging te coachen en gemeenteleden daarin te begeleiden. Ik mag naast pastor van steeds meer parochies ook nog even het opbouwwerk erbij doen. Hoezo nog persoonlijke begeleiding?

Op www.bisdomrotterdam.nl onder *Past. Dienstverlening/dienen* is info over de werken van Barmhartigheid te vinden. Het hongerdoek rond dit thema van 2011 zal het komende jaar ook meer ondersteunend materiaal krijgen. Op www.disk-arbeidspastoraat.nl/zeven3.htm is materiaal en achtergronden bij de werken van barmhartigheid te vinden.

Onlangs belde op zondagavond een ziekenverzorgende van het verpleeghuis

naar de parochie dat er een meneer die al maanden daar opgenomen was acuut het sacrament van de zieken moest ontvangen. De verpleegster vond al vreemd dat er gezegd werd dat we op zoek gingen naar een priester. ‘Jullie hebben toch 24 uur dienst?’ Haar verpleeghuis heeft op drie locaties nog 24 uur katholieke geestelijke verzorging over gehouden probeer daar eens een 7/24 uur bereikbaarheid mee te vullen. We hadden natuurlijk ook naar www.rentapriest.nl kunnen verwijzen. Zwijgen is dan wel geen werk van barmhartigheid maar wel verstandig. Na de zalving door een buurparochie collega overleed de meneer. De familie zocht contact met de parochie maar op de door hen vastgestelde dag kon ik onmogelijk, maar ik stelde wel één van de leden van onze werkgroep uitvaartliturgie voor. ‘U hoort van ons’, dus niet. Bij navraag bleek dat ik de gedachte voorganger was of anders niet. Uiteindelijk heeft men iemand van het Humanistisch Verbond benaderd om de crematieplechtigheid te leiden. Prima, want als de persoonlijke begeleiding zo persoonlijk is dat het alleen nog maar om mij zou moeten gaan, daarvoor ben en voel ik mij niet geroepen als voorganger van een *gemeenschap*. Tegelijkertijd dacht ik: ‘toch mooi dat het www.humanischverbond.nl ook dit christelijke werk verricht’.

“Daar zijn mijn antennes naar het mysterie langer”

Wij wonen op een grote pastorie vlakbij een belangrijk knooppunt van fietsroutes. Er bellen mensen aan om geld, om een boterham, om onderdak. Een zigeuner, net ontslagen uit de gevangenis, wilde met de hele familie in de kerk bij Maria bidden om kracht voor een nieuwe start. Dat kon; ik legde hem ook de handen op en bad voor hem.

Als lid van de Franciscaanse Beweging vind ik gastvrijheid heel belangrijk. En een open houding, met name naar de armen. Je haalt niet iedereen in huis. Er zit niet voor niets een luikje in de voordeur. Soms staat er iemand die alleen maar wil praten. Op een middag stond een kale man met een stok voor de deur. Hij had een gezicht waar het lijden van afstraalde. Hij wilde eens praten, zei meteen dat hij niet gedoopt was, maar wel elke dag tweemaal in het nabijgelegen Mariakapelletje kwam: “Daar zijn mijn antennes naar het mysterie langer”. We maakten de afspraak dat ik hem zou bezoeken in het huis van een vriend waar hij onderdak had gevonden. Op tafel lag toen een handgeschreven brief van twee kantjes klaar. “Dan wordt heel veel duidelijk over mijn leven,” zei hij. Kort gezegd kwam het hier op neer dat hij als ongewenst kind zeer regelmatig door zijn moeder was mishandeld. Vader lag dan dronken op de bank. Opa wist ervan, maar kon niets doen. Vanaf zijn 21e was hij onder psychiatrische behandeling. Diagnose: Meervoudige persoonlijkheidsstoornis; door dissociatie had hij als kind leren overleven. “De stoornis vreet energie”, zei hij. “Ik schakel voortdurend en geen enkele gevoelsuiting of houding voelt helemaal van mijzelf”. Van dat schakelen was tijdens onze ont-

moetingen overigens geen sprake; ik had eerder de indruk te praten met iemand die helemaal aan de grond zat. Op een helder moment had hij zijn diepste wens gevoeld: Euthanasie via de Stichting De Einder. Daar wilde hij over praten. Niet om mijn goedkeuring te krijgen. Wel om vrede te vinden.

Op een voorlichtingsavond over de W.M.O. kwam ik hierover in gesprek met een coördinator van het Maatschappelijk Werk. Hij bleek gebeld te zijn door een medewerkster die bij Johan op bezoek was geweest. “Wat moet ik hiermee?” had ze verzucht. De man, van Hervormde huize, zei: “Als pastor heb je nu eenmaal andere tools”. Interessant. Zijn wij, ben ik me voldoende bewust van deze ‘tools’? Welke heb ik ‘gebruikt’, eerder intuïtief dan doelbewust? En wat vroeg dat van mezelf?

Gelijkwaardigheid is de basis Johan mag zijn verhaal doen, hoe extreem of absurd ook. Nu heb ik zelf het

Hans Oldenhof

56 jaar, Pastoraal werker met taakveld diaconie Parochie van de Heilige Drie-eenheid, Utrecht.

DE PRAKTIJK

nodige meegemaakt; dat scheelt. Ik ben niet gauw verbaasd. Er blijft altijd het gevaar van projectie. Het noodzakelijke evenwicht tussen nabijheid en distantie vraagt veel. Toch had ik het gevoel dat dit lukte. Waarom? Omdat ik Johan, vanwege zijn uitspraak over de antenne voor het mysterie, zag als een mede-Godzoeker. En God is overal, dus Hij kan Johan ook tegemoet treden op zijn weg, langs of zelfs diep in de afgrond. Mijn rol kan die van verwijzer zijn. Als ik maar op voet van gelijkwaardigheid met hem oploop.

God is nabij Voor dat geloof ben ik uitgekomen, zonder prekerig te worden. We hebben uitgebreid gesproken over Johans religieus verlangen. Het heeft voor hem alles te maken met eenheid en heelheid. Juist in de combinatie van verscheurdheid en verlangen voelde Johan zich door mij gekend, denk ik. Puttend uit eigen ervaring, maar zonder in detail te treden, heb ik verteld dat er ook een beweging is van de andere kant: Van God naar ons. Dat God onvoorwaardelijk accepteert, je aanraakt, je troost en bemoedigt, je bij de hand neemt en je leven richting geeft. En dat je je daar voor kunt leren openstellen. Johan zei iets van die nabijheid te ervaren als hij kijkt naar de icoon van Maria in de kapel. Dan is hij soms even het kind dat nog één is en zich geborgen voelt. Hoe kostbaar! Hij was ook ontroerd toen ik hem de handen oplegde en voor hem bad. Wanneer wordt hij nog aangeraakt?

Ieder mens is beeld van God Johan kent de traditie alleen via verhalen van zijn kinderen van school. Hij heeft lang geleden met zijn gezin gebroken om hen tegen zichzelf te beschermen. Ik heb gezegd dat ook hij beeld van God is; dat God zijn bestaan gewild heeft en hem wil troosten en bemoedigen. En dat Gods engelen

hem ook zullen opvangen als hij in wanhoop een einde aan zijn leven zou maken. Johan had het over zijn angst voor de hel na een zelfdoding. Ik vertelde dat de kerk nu anders omgaat met zelfdoding. Mensen krijgen een eervolle begrafenis, waar over hun liefde en tragiek wordt gesproken. Juist dit bracht verhalen naar boven over momenten dat Johan werkelijk had liefgehad. Hij wilde anoniem in een graf verdwijnen. Als het aan mij ligt dus niet. In het tweede gesprek heb ik ook over de doop gesproken. Johan had het gevoel dat hij zich hierin over wilde geven aan de leiding van anderen. Ik bracht hem in contact met een wijze pater, die hem zou kunnen voorbereiden op de doop.

Op een dag kwam Johan weer aan de deur. Hij zij dat hij nu toch een einde aan zijn leven wilde maken, maar bedankte me voor de gesprekken. Na de vakantie bleek Johan te zijn opgenomen. De psychiater liet hem na twee weken weer gaan. Bestemming onbekend.

Kerk gaat nu anders om met zelfdoding

Hongerig, dorstig en naakt

Het relaas van een straatpastor in Amersfoort

Als je een hard leven leidt, kan het zomaar gebeuren dat je jong sterft. Wie ‘los’ is geraakt van allerlei verbindingen, loopt het risico dat de dood eenzaam is. Een bevrijdend afscheid soms ook.

Ik mag op moment van schrijven 3,5 jaar werken als straatpastor in Amersfoort. Met dak- en thuislozen in de stad vieren we het leven, delen hoop en wanhoop, zoeken naar de mogelijkheden van contact. En aan het eind kan ik soms een rol spelen: Een waardige en eervolle bijeenkomst verzorgen op de begraafplaats, (verboden) familiebanden een plaats geven, mensen uit het straatcircuit betrekken, met hen rouwen en laten voelen dat ook zij ertoe doen. Ook als het hen straks overkomt. Zo hebben we Dirk begraven die in de bossen werd gevonden door de politie. Met twee vrouwen die wel eens voor hem hadden gezorgd en een persoon uit de straatwereld die zich solidair toonde “ook al was hij eigenlijk best wel een klootzak”. Zo hebben we afscheid genomen van Walter, die een arts bereid vond om de dood te helpen versnellen. Voor vier andere aanwezigen las ik twee zinnen die Walter graag wilde meegeven aan zijn maten. Met vijf hulpverleners en een kennis uit het psychiatrisch ziekenhuis droegen we Bjorn weg, omringd door zijn eigen kunstwerken die altijd een glimlach blijven oproepen.

Vorige maand kwam Harmen plotseling om. Een stom ongeluk waar drank de hoofdrol in speelde. Harmen verbleef in de opvang voor alcoholisten. Een plek waar je beperkt mag drinken en dan niet meer buiten hoeft te slapen, maar waar je ook dag en nacht met anderen in de ruimte bent, waar je geconfronteerd wordt met de

routes die jouw en andere levens gaan en waar de één met de ander meedrinkt. De kale tegelwanden doen mij denken aan de naaktheid van dit bestaan, ontdaan van zoveel dingen die het leven mooi maken en zin geven. Overleven: iets drinken, iets eten, iets om over je heen te trekken voor de nacht.

Harmen was in de opvang graag gezien. Hij had er een warme vriendschap, of was het liefde, en daarnaast een vaste slaapkamer-maat met wie hij ook biljartte en voorbijgangers becommentarieerde. “Dag mevrouw, uw voorwiel draait”. Waarop de dame afstapt om te kijken wat er met haar fiets aan de hand is. Harmen was al lang in contact met de verslavingszorg. Hij wilde wel een ander soort leven, maar hoe? Verlangend naar een wonder.

Er was verdriet toen Harmen omkwam, boosheid en frustratie, maar iedereen erkende de rol van de alcohol. De eerste dag na het nieuws deelden we de emoties, luisterden naar verhalen over wat er nu gebeurd was. Ik mocht een bijeenkomst leiden voordat hij gecremeerd zou worden. De volgende dag kwamen we in de

Bernadette van Dijk

36 jaar, Straatpastor Amersfoort
(www.straatpastor.nl).

DE PRAKTIJK

opvang bij elkaar om het over die bijeenkomst te hebben. Ze wisten al wat voor muziek er moest klinken. Iemand vertelde te willen spreken. Een medewerker had een gedicht geschreven. Ik vroeg hen of er iets uit de Bijbel zou passen en samen kwamen we tot de conclusie dat die ene tekst, over niet oordelen, heel goed zou kunnen. Alsof ik als pastor bij een familie thuis kom voor een uitvaart, zo zaten we twee uur geconcentreerd met elkaar te overleggen. Natuurlijk, met bier in de rookruimte, terwijl iedereen over elkaar heen buitelt met nieuwe vragen. “Mogen we de kist dragen?” “Zullen we er een blikje bier op zetten?” “Komt er familie?” “Mag zijn vlieger op de kist?” “Kunnen we hem zien?”

En vervolgens al die kleine telefoontjes en overlegdingetjes, met mensen uit de alcohol-opvang, met familie en mensen uit het grotere straatcircuit. Het maakt me duidelijk dat je elkaar misschien wel wat meer nodig hebt in dit soort dagen...

Mijn telefoon gaat: “Ik heb een bloem bij de bloemist besteld”. “Dat is mooi van je! Oké, tot morgen”. Nieuw telefoontje: “We nemen de bloem toch zelf mee, we laten hem niet bezorgen”. “Dat is ook goed, dan kun je hem zelf bij hem achterlaten”. Sms: ‘Ik ga niet spreken tijdens uitvaart en kom niet. Kan het niet aan’. Telefoon van iemand anders: “Ze komt toch, maar ze spreekt niet. Mag ik als laatste spreken?” “Ik moet even kijken naar de opbouw van de plechtigheid dan, want ik had jou eerder gepland. Ik bel je straks terug”. Tring! “Hoe laat is het ook alweer?” “11.30 uur op Rusthof, Aula 1”. “Oké”. “Kun jij wat voor mij doen? Morgen tussen 11.00 en 12.00 uur een CD bij Velvet op de Krommestraat halen en naar de Mozartweg brengen?” “Goed, afgesproken”. (Morgen) Tring! “Ik wil even zeggen dat ik zo op de fiets stap naar Velvet”. “Oké, super bedankt hè, fijn. Tot morgen!” Tring! “Mission accomplished, ze waren al op de hoogte op de Mozartweg”. “Ja, ik had het hen verteld. Dankjewel hè”. Tring! “Met Kees van Velvet, de CD is aangekomen hoor”. “Fijn, bedankt dat je even belt, doe!” Tring! “Albert, ik heb een verzoek,

morgen gaan we bij hem kijken met een groepje en ze hebben geen vervoersmogelijkheden. Kun jij rijden van a naar b?” Tring! “Ik heb nog een verzoeknummer voor morgen, kan dat nog?” “Oei, weet ik niet, ik heb de muziek al moeten inleveren. Wat wil je? Ik ga het proberen, bel je straks terug – dankjewel”. Tring! “Ik heb de zoon gesproken, hij wil jou ook wel spreken, dit is zijn nummer...” Tring! “We hebben hier nog kapotte kleding van hem liggen, mag dat weg?” enzovoortenzovoort.

We hebben een gemeenschap gevormd

De nieuwe week. We komen elkaar weer tegen op de vaste plekken. Naast het verdriet zoeken we met elkaar nieuwe vormen voor onze rouw. Mooie herinneringen ophalen, zijn grappen hervertellen, proberen ons voor te stellen waar hij nu is.

Hoewel er veel verschillende mensen van harte meewerken bij dit afscheid, vervul ik toch verschillende rollen bij de dood van Harmen. Ik ben boodschapper, uithuilschouder, organisator en leider van de plechtigheid, en als iemand me vraagt of de emotie mij niet te veel wordt, licht op dat ik nu even deel uitmaak van de leefwereld van de straat. Deel van de gemeenschap van rouwenden, zonder dat ik de naaktheid ken, en de dorst die zij kennen. We hebben een gemeenschap gevormd.

Daar verlangde ik als straatpastor naar: Dat mensen er zijn, dat er dit keer niemand wegloopt bij de dood.

Namen zijn gefingeerd

Voor Juan en alleman

Als pastoor Hammer in 1890 in Rotterdam Noord een noodkerk mag bouwen, droomt hij diezelfde nacht nog van een echte kerk en niemand minder dan de meesters van de neogotiek, de gebroeders Margry, zouden dat kunstje moeten gaan klaren! De pastoor en de architecten slaan de handen ineen. In een vloek en een zucht verrijst in dit stukje van de stad een Roomsche bolwerk, zoals dat ver in de vorige eeuw gebruikelijk was: een kerk, een pastorie, een school en als krent op de taart: Een klooster!

Nederlanders, Spanjaarden en Filippijnen in één kerk

De kerk is de kerk gebleven, rijksmonument, nog steeds drie missen op zondag: Maar vandaag de dag dan wel één in het Nederlands (voor onszelf), één in het Spaans (voor de Spaanstalige parochie Sagrada Familia) en één in het Engels (voor de Filippijnse gemeenschap). Het Klooster is een wijkgebouw geworden, op de pastorie woont geen presbyter meer en de school wordt bewoond door kunstenaars. Kortom: Het is zoals het is... of zie jij wat ik zie?

Vorig jaar is een deel van de pastorie, het zogenaamde Hildegardishuis dankzij het SKANfonds, Het Sint Laurensfonds en ons eigen spaarbankboekje gerestaureerd, bij de tijd gebracht om het Evangelie handen en voeten te geven niet alleen vandaag maar ook voor de toekomst. Het Hildegardishuis is de plek waar complementair gewerkt wordt: De Spaanstalige gemeenschap, het Pastoraat Oude Wijken en de Nederlandstalige parochie dragen ieder naar vermogen bij. De één kan niet zonder de ander, de ander niet zonder de één, willen dat ook niet (meer).

Stichting Nuestra Casa Een van de hoofdrolspelers in 'ons' Hildegardishuis is de Stichting Nuestra Casa. De stichting is eind 2009 opgericht om de diaconale vrijwilligersprojecten van de Spaanssprekende Parochie Sagrada Familia te coördineren en te beheren. In deze projecten zetten vrijwilligers zich in voor de Spaanstalige gemeenschap van Rotterdam en omgeving. Er wordt vanuit Nuestra Casa onder andere juridisch advies gegeven, psychologische ondersteuning geboden, tot ver in de regio de (ex) gedetineerden bezocht. Er is aandacht voor zieken, voor de ouder wordende mens, speciaal voor hen die hier geen familie hebben maar wel hebben bijgedragen aan onze welvaart. Maar de stichting zou de stichting niet zijn zonder *Apoyo de la mujer!* (Vrouwenondersteuning). De vrijwilligsters van deze werkgroep ondersteunen Spaanstalige vrouwen die in Rotterdamse samenleving hun weg zoeken of in moeilijke situaties verkeren. Bijzonder is de donderdag, dan staat de deur letterlijk en figuurlijk open voor 'Juan' en alleman, voor mensen die geen binding hebben met de parochie maar wel behoefte hebben aan een luisterend oor, een arm om hen heen, een beetje licht in een soms duister bestaan.

Rob Lijesen

52 jaar, Pastoraal werker parochie Franciscus en Clara, Rotterdam.

DE PRAKTIJK

Nuestra Casa zou Nuestra Casa niet zijn als er ook niet gewoon Nederlandse les zou worden gegeven.

Voedselbank als ontmoetingsplek Op vrijdag slaan het Pastoraat Oude Wijken en de Nederlandstalige parochie de handen ineen. Parochianen en wijkbewoners komen in de ochtend hun voedselpakket van de voedselbank ophalen. Maar het blijft niet alleen bij het uitdelen van het voedselpakket. In de koffiehoek ontmoeten mensen elkaar die in hetzelfde schuitje zitten. Als het ijs wat gebroken is en men elkaar van gezicht heeft leren kennen, ontstaan er verbondjes. Het leven wordt met elkaar gedeeld. Soms heel praktisch, maar vaak gaat het verder! Dan wijzen mensen elkaar een weg ten leven. Bij de voedselbank in het Hildegardishuis komen pastores wijkbewoners tegen die zij op hun beurt, met hun expertise, kunnen ondersteunen. Ieder jaar zijn er weer een aantal kinderen van de voedselbank die met het kinderkamp meegaan of volwassenen die aansluiten bij de vakantieweek. Wijk en parochie ontmoeten elkaar in het Hildegardishuis.

Kerk haalt samenleving binnen De stenen van de voormalige pastorie zijn opnieuw gevoegd, al het houtrot behoort tot de verleden tijd, het dak lekt niet meer, zelfs het eeuwenoude glas in lood is gerestaureerd. De gebroeders Margry en Pastoor Hammer kunnen, vanuit den hoge, tevreden op ons neerzien. Maar misschien vragen zij zich af: Is dit nu alles? Zou het voor ons niet een uitdaging zijn om eens flink door te pakken? Een beetje stad heeft een missionair diaconaal centrum. Een centrum waar de vragen van de stad, van de wijk, van de wereld samenkomen. Een centrum waar migrant en vluchteling, mensen zonder huis of thuis, waar mensen die zijn uitgesloten of in armoede leven welkom zijn. Waar hongerigen gevoed worden, naakten gekleed, waar dorstigen zich

kunnen laven aan een bron. Wordt het niet eens tijd om flink door te pakken? Er is een pand, er zijn fondsen en er is een nieuwe Bisschop van Rotterdam, over 'momentum' gesproken!

Als we in het oude noorden van Rotterdam werkelijk de slag kunnen maken om complementair te gaan werken, als we het aandurven om de territoriaal en categoriaal pastoraat niet enkel praktisch maar ook inhoudelijk met elkaar weten te verbinden dag in dag uit, week in week uit, dan kan er een centrum ontstaan waar mensen getuigen, in woord en daad, van Matteüs 25. Dan is het tijd om het Rijksmonument van binnen opnieuw in te richten. Mijn verre achterneef, Pastoor Hammer, zou daar vast en zeker zijn zegen over geven en niet zo krenterig ook!

... waar mensen getuigen in woord en daad

Project SchuldHulpMaatje

Bijna dagelijks kom ik wel iets tegen in de krant dat betrekking heeft op financiële problemen van mensen in het Nederland van nu. Als gevolg van allerlei factoren wordt financiële zekerheid alsmaar betrekkelijker voor een groeiende groep mensen. Armoede ligt op de loer. Het rapport *Armoede in Nederland 2010*, een onderzoek naar hulpverlening door kerkelijke organisaties, laat dit fenomeen ondubbelzinnig zien. Het feit dat me dit opvalt, heeft ongetwijfeld te maken met het werk dat ik sinds 1 september 2010 doe: Als projectmedewerker ben ik verbonden aan het landelijke project SchuldHulpMaatje.

Meer vrijwilligers in schuldhulpverlening Eerst iets over de totstandkoming van dit project. In 2009 is de *Wet Sanering Natuurlijke Personen (WSNP)* in de kamer aan de orde geweest. In dit kader is een bedrag van 130 miljoen toegekend aan gemeenten ten behoeve van de schuldhulpverlening. Op basis van de motie Ortega-Martijn is hiervan vijf miljoen gereserveerd voor vrijwilligersorganisaties, als impuls voor de inzet van vrijwilligers op het gebied van schuldhulpverlening. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid selecteert 14 organisaties die ze in maart 2010 uitnodigt een subsidieaanvraag in te dienen voor vrijwillige schuldhulpverlening. Na toekenning van de subsidie besluit een vijftal organisaties samen te werken onder de naam SchuldHulpMaatje: Kerk in Actie, het Landelijk Katholiek Diaconaal Beraad(LKDB), Samen Kerk In Nederland (SKIN), de Evangelische Alliantie (EA) en de Protestants Christelijke Ouderenbond (PCOB). In een later stadium sluit de Vincentiusvereniging aan. Daarnaast is een samenwerking aangegaan met het platform voor Christelijke Schuldhulp-preventie (PCS).

In gezamenlijkheid is een visie en aanpak ontwikkeld om vrijwilligers toe te rusten voor ondersteuning van mensen die met grote financiële problemen kampen. In cijfers uitgedrukt, voor de zomer van 2011 dienden we zo'n 28 plaatsen gevonden te hebben waar men met het project aan de slag wil, waarbij ruim 600 vrijwilligers gevonden zouden moeten worden. De werving van deze plaatsen en vrijwilligers kwam vanaf september 2010 goed op gang. Vanaf die tijd zat ik, vanuit LKDB/DISK, regelmatig aan de tafel van de acquisitiewerkgroep met andere vertegenwoordigers vanuit de alliantie. Zou het lukken in de korte looptijd van het project zoveel plaatsen en vrijwilligers te vinden? Gaandeweg het jaar kregen we hier steeds meer vertrouwen in. En inmiddels kunnen we zeggen dat het is gelukt. Tot in het najaar zullen op vele plaatsen de trainingen plaatsvinden van de vrijwilligers. Tevens worden overal de eerste stappen gezet om de lokale projectorganisatie gestalte te geven. Gemotiveerd door de weerklank die het project vond, worden nu wegen gezocht om de aanpak verder over het land te verspreiden.

Dolf Mulder

50 jaar, Projectmedewerker
SchuldHulpMaatje.

DE PRAKTIJK

Netwerk van samenwerkende organisaties Ondanks dit succes ging de landing van het project niet vanzelf. De interesse van één bepaalde kerk of instelling was niet voldoende om het toe te kennen. Er diende steeds een lokaal samenwerkingsverband gesmeed te worden tussen een aantal kerken of kerkelijke organisaties, ouderenbonden, welzijnsorganisaties, gemeente, voedselbanken. En dit op een manier die versterkt wat er lokaal al plaatsvindt op het terrein van schuldhulpverlening door professionals en vrijwilligers. Tevens diende men niet te schrikken van het streefgetal van 25 vrijwilligers. Dit vond men vaak een hoog aantal, en sommigen vroegen zich ook af of er wel zoveel mensen waren in hun woonplaats die door zo'n vrijwilliger ondersteund zouden willen worden. Deze laatste reactie geeft aan, dat het om een problematiek gaat die niet zo zichtbaar is, ook al staan de kranten er van vol. Schuldproblemen zijn omgeven met gevoelens van schaamte. Mensen treden daar niet snel mee naar buiten.

Ik kan niet voor alle plaatsen spreken die we hebben weten te interesseren, maar van een aantal weet ik dat de werving van vrijwilligers erg meevalt en aantallen oplevert die verbazing wekken. Zo stapte ik op een gegeven moment de parochiezaal in Deurne binnen voor een tweede informatieavond. Het viel me onmiddellijk op dat de kring met stoelen veel groter was dan de vorige keer. Even later zijn alle stoelen bezet. Een simpel feit, maar op het ontroerende af. Pastor Keijzers, initiatiefnemer in Deurne, geeft aan dat de werving van vrijwilligers hem erg meevalt. Hij ziet bovendien veel nieuwe gezichten. Deze ervaring illustreert wat ik op meerdere plaatsen meemaak. Er is veel belangstelling van mensen om vrijwilliger te worden. Ik moet denken aan de uitdrukking 'altruïstisch overschot' van Evelien Tonkens, die ergens schrijft dat er in Nederland veel 'dolende altruïsten' rondlopen die gewonnen kunnen worden. Ik zie het voor mijn ogen gebeuren.

Maatjes zijn van veel markten thuis Ons project is een maatjesproject en dat zegt al iets over de inzet van de vrijwilliger die we voor ogen hebben. Een schuldhulpmaatje is er om iemand te ondersteunen in een moeilijke periode. Deze ondersteuning heeft allerlei kanten en

Mensen doen graag iets voor een ander

aspecten. Binnen een gegroeid wederzijds vertrouwen, is het maatje voor de periode van één jaar beschikbaar om te helpen bij invullen van formulieren, het bezoeken van instanties, het leren budgetteren, het motiveren tot een ander gedrag en houding. Maar ook om er gewoon te zijn voor iemand, om even de gedachten te verzetten, etcetra. De vrijwilliger beweegt zich zodoende in een aantal rollen: die van verwijzer, van bemiddelaar, van coach en van naaste. Van groot belang is de lokale coördinator of coördinatiegroep, ondermeer richting de vrijwilligers. Regelmatige intervisie is van groot belang om de vrijwilligers op een goede manier te laten ingroeien in hun niet geringe werk. Wanneer deze inzet van vrijwilligers in een goede relatie met de professionele schuldhulpverlening vorm krijgt, levert dit een duidelijk maatschappelijk rendement op, zoals uit onderzoek in Lelystad, één van onze pilotplaatsen, is gebleken.

Dit gaan we vast nog op meerdere plaatsen zien.

Zie: www.schuldhulpmaatje.nl

Arbeidsvoorwaarden pastoraal werk(st)ers in Limburg anno 2011

Door Jan Franken

Een lange voorgeschiedenis

Op 26 november 2009 heeft de ALV van VPW Limburg besloten om de cao Limburg te beëindigen per 1 januari 2010. Tevens is het voorstel gedaan om de RPW, die voor alle pastoraal werk(st)ers in de andere 6 bisdommen geldt, van kracht te laten zijn. De redenen om de cao Limburg te beëindigen waren de volgende:

- Het aantal pastoraal werk(st)ers, dat viel onder de werking van de CAO Limburg, was dermate gering geworden dat de vraag opkwam of het nog wel zinvol was een afzonderlijke CAO in stand te houden, inclusief een jaarlijks overleg van VPW bestuur en werkgevers, waar de meeste werkgevers niet op kwamen dagen.
- De overgang naar de RPW was ingegeven door het motief om gelijkheid te creëren voor alle pastoraal werk(st)ers in de bisdommen.

Omdat het bisdom Limburg, ondanks herhaalde verzoeken, niet meedoet met de onderhandelingen van de RPW geldt de RPW niet automatisch voor de pastoraal werk(er)ers in dat bisdom. Dus het verzoek om de RPW te gaan volgen moest door de VPW aan alle werkgevers voorgelegd worden. Lijkt allemaal eenvoudiger dan

het is, want de VPW beschikt niet over alle informatie van de werkgevers in het bisdom. En niet alle pastoraal werk(st)ers zijn lid bij de VPW. In 2010 is er een bijeenkomst belegd, georganiseerd door de VPW, voor werkgevers met pastoraal werk(st)ers in dienst en tevens zijn de bij de VPW bekende werkgevers aangeschreven met het verzoek in te stemmen met het voorstel om per 1-1-2010 (met terugwerkende kracht) de RPW van toepassing te verklaren. In dat voorstel is al aangegeven dat wanneer het toepassen van de RPW tot financiële problemen zou gaan leiden dat er dan over een geleidelijke overgang afspraken gemaakt zouden kunnen worden.

Eind november bleken van de 14 aangeschreven stichtingen 4 een positief antwoord op de vraag om de RPW te gaan volgen, gegeven te hebben. 2 Stichtingen hebben aangegeven de RPW niet te zullen gaan volgen en van de overige stichtingen heeft de VPW geen antwoord gekregen. Daar heeft de VPW het niet bij gelaten.

Terug naar de leden

Februari 2011 is er een bijeenkomst uitgeschreven voor leden van VPW Limburg om de reacties van de werkgevers met hen te bespreken. In die uitnodiging is

vermeld welke werkgevers positief, welke negatief en welke geen reactie gegeven hebben. Aan de achterban van de VPW is gevraagd naar de bijeenkomst te komen en mee te denken over de vervolgstappen. Negen pastoraal werk(st)ers hebben aan die oproep gehoor gegeven, twee wilden wel maar waren verhinderd. Uitgaande van het totaal aantal pastoraal werk(st)ers, wat volgens de aanwezigen in Limburg werkzaam is van ongeveer 26, is dat een opkomst van 35%.

Er waren zowel pastoraal werk(st)ers van stichtingen die de RPW toepassen als van stichtingen die dat niet doen. Ook werd duidelijk dat er pastoraal werk(st)ers zijn die bij stichtingen werken die de arbeidsvoorwaarden zelf op een heel andere manier geregeld hebben (bijvoorbeeld door aan te sluiten bij een regeling van de Konferentie Nederlandse Religieuzen). Dat laatste is natuurlijk een goede zaak omdat er dan tenminste een regeling geldt waarover door werknemers en werkgevers onderhandeld wordt. Uit de verhalen van de aanwezige pastoraal werk(st)ers bleek dat een aantal van de werkgevers financiële motieven noemden voor het niet kunnen/willen volgen van de RPW. En ook het feit dat de VPW Nederland nu de gesprekspartner was in

plaats van VPW Limburg is een argument dat genoemd werd. En van pastoraal werk(st)ers werd vernomen dat ze soms wel erg makkelijk akkoord gingen met een arbeidsovereenkomst zonder pensioenregeling of met een salaris dat meer op een onkosten- vergoeding lijkt dat op een loon.

Op verzoek van de beleidsmedewerker van de VPW hebben de deelnemers aan de vergadering zowel tijdens de vergadering als in de tijd erna het plaatje van werkgevers en werknemers in het Limburgse zo volledig mogelijk proberen te maken. Dat heeft nogal wat werk gekost en over en weer getelefoneer. Uiteindelijk kwamen we tot een beeld van 26 pastoraal werk(st)ers bij 15 tot 17 stichtingen.

Handreiking aan werkgevers

De vervolgstap is dat de VPW de verschillende stichtingen uitgenodigd heeft voor een gezamenlijk overleg over de arbeidsvoorwaarden van de pastoraal werk(st)ers in het Limburgse. In feite dus de tweede keer nadat dat ook al in 2010 geprobeerd is. De insteek van de VPW was nu wel iets gewijzigd. We geven hier een passage uit de uitnodigings-email weer om de inzet en de toon van de VPW te schetsen: *De situatie in Limburg is anders dan in de rest van het land omdat de Bisschop van Limburg niet meedoet aan het overleg van de Nederlandse Bisdommen (ICORA) met de Landelijke Kommissie Rechtspositieregeling (LKR). Daarom geldt de RPW niet automatisch. Er kunnen zich voor u als werkgever een aantal reële problemen voordoen als u na de cao Limburg de RPW wilt toepassen. Bijvoorbeeld op het terrein van de pensioenen en het wacht-*

geld. Meerdere werkgevers hebben hierover ook al contact met ons opgenomen.

Graag willen we met u en uw collega's in gesprek om goede afspraken te maken voor de pastorale werk(st)ers in Limburg. En met “goed” bedoelen we: van een niveau vergelijkbaar met de landelijke regeling en realistisch m.b.t. wat voor u als werkgever gevraagd kan worden. We bedoelen er ook uniform mee, zodat medewerkers in dezelfde functie (Pastoraal Werk(st)er) gelijke arbeidsvoorwaarden kennen.

Zelfs met deze handreikingen bleek het niet mogelijk werkgevers tegelijkertijd met elkaar om tafel te krijgen. Wel zijn er zes stichtingen waar de VPW overleg mee heeft gevoerd en met drie daarvan lijkt het mogelijk een afspraak te maken over het volgen van de RPW behalve voor wat betreft wachtgeld. In deze gesprekken bleek ook nog dat de artikelen uit de RPW waarin een relatie gelegd wordt met het kerkelijk gezag voor deze stichtingen die juist opgezet zijn los van het kerkelijk gezag (in de tijd van bisschop Gijssen) een belemmering vormen. Op de andere argumenten van deze stichtingen komen we hierna terug.

Omdat de relatie van de meeste stichtingen met het bisdom steeds meer op toenadering gericht zijn en er pastoraal werk(st)ers bij enkele van deze stichtingen werkzaam zijn met een zending van de bisschop heeft het bestuur van de VPW zich ook gericht tot de bisschop van Limburg met het verzoek om een informeel en

kennismakend gesprek om het over de arbeidsvoorwaarden van de pastoraal werk(st)ers te hebben. Tevens een poging om een relatie met de Bisschop op te gaan bouwen. De Bisschop laat via zijn Vicaris-generaal weten dat zij van mening zijn dat de arbeidsverhouding en rechtspositie van de pastoraal werk(st)ers die door het bisdom erkend zijn in belangrijke mate aansluiten bij de RPW en dus goed en zorgvuldig geregeld is.

Angst is een slechte raadgever

De argumenten van de stichtingen waarmee gesproken is zijn allemaal financieel. Dat wil zeggen dat zij, meestal zonder zich rekenschap te geven van wat nu de concrete extra kosten voor de stichting zijn, al bij voorbaat aangeven: “We krijgen al het geld voor de stichting al zo lastig bij elkaar, dus deze vraag kunnen we er echt niet bijhebben”. In de besturen van deze stichtingen komen we mensen tegen die hun hele leven gewerkt hebben (of soms nog steeds werken) in bedrijfstakken waar pensioenen goed geregeld zijn, waar een dertiende maand van zelfsprekend is en waar ieder jaar een loonsverhoging wordt genoten. Toch vergeten ze die normale gemiddelde arbeidsvoorwaarden die zij zelf genieten of genoten hebben in hun rol als werkgever. Voor deze kleine ideële stichtingen wordt de vraag om arbeidsvoorwaarden die de vergelijking met die van collega's in andere bisdommen kan Lees verder op pagina 18

weerstaan vertaald als een aanval op het bestaansrecht van de stichting. Twee keer is letterlijk de vraag aan de beleidsmedewerker gesteld: “Komt u de stichting vandaag de nek omdraaien?”. Alsof we als beroepsvereniging daarmee de belangen van onze achterban dienen.

Oproep aan werkgevers en pastoraal werk(st)ers

Als VPW ontkennen we niet de soms uiterst kwetsbare financiële positie van deze

stichtingen. Onze uitnodiging is daarvan getuige. We vragen geen goudgerande pensioenregeling, geen wachtgeld bij ontslag. We vragen wel een regeling waarbij het loon die van de collega’s in het land volgt, we vragen wel dat er afspraken gemaakt worden waarbij er pensioenopbouw plaats vindt (en waarbij werkgever en werknemer gelijkelijk de premie betalen) en we vragen 1,85% eindejaarsuitkering tegen 8,5% in de Cao Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening. En het gaat er natuurlijk om dat de arbeidsvoor-

waarden van iemand die als professional zijn werk voor de geloofsgemeenschap doet voldoet aan normale arbeidsverhoudingen. En dat is aan fondsen die deze stichtingen financieren heel erg goed uit te leggen en zal eerder een pré zijn dan een contra als het om verlenging van de subsidie gaat.

En voor de pastoraal werk(st)ers geldt dat zij zichzelf in deze ook wat serieuzer mogen nemen. Zijzelf zijn immers degenen die de arbeidsovereenkomst tekenen

en op dat moment voor die minimale arbeidsvoorwaarden kunnen gaan staan. En angst is ook hierin een slechte raadgever! En een beetje rekening houden met collega’s voor wie misschien dat loon wel erg belangrijk is... of kijken we alleen naar onszelf? Als VPW weten we dat pastoraal werk(st)ers vaak grote affiniteit hebben met de doelen waarvoor hun stichting zich inzet. De loyaliteit is groot. Maar als dat mede oorzaak wordt voor de uitholling van de arbeidsvoorwaarden van de beroepsgroep zelf en als daardoor de omstandig-

heden waaronder het werk gedaan worden structureel verslechteren dan is de vraag of dat op den duur niet ten koste van de inhoud zal gaan.

Als VPW gaan we al die pastoraal werk(st)ers in Limburg die lid van de VPW zijn en die willen dat er afspraken met hun werkgever gemaakt worden, waarbij bovenstaande arbeidsvoorwaarden uitgangspunt zijn, ondersteunen om die afspraken in een bijlage bij de arbeidsovereenkomst vastgelegd te krijgen. Zonder dat de dui-

delijk uitgesproken wens van de pastoraal werk(st)er bij de werkgever bekend is rechtstreeks met de werkgever overleggen heeft in te veel gevallen de afgelopen maanden helaas niets opgeleverd. Dat is jammer. Omdat in Limburg afspraken van de RPW niet algemeen verbindend verklaard kunnen worden, is dit de enige weg. Dus pastoraal werk(st)ers in Limburg het is aan jullie en de VPW staat pal achter jullie!

Nieuws uit de VPW-en

■ VPW Haarlem-Amsterdam

Toch even wat schrijven voor de volgende VPW-info. Deze vakantie is het erg rustig in het bisdom Haarlem-Amsterdam, geen schorsing en geen ingrijpende veranderingen zoals vorig jaar de opheffing van de dekenale centra met de nodige ontslagen. Op 4 september is er een bijzondere gebeurtenis. Eén van onze leden, Roland Putman, spreekt zijn plechtige profes-

sie uit binnen de orde van de Minderbroeders Franciscanen. Dit gebeurt tijdens de Eucharistieviering om 14.30u in de Mozes en Aäronkerk op het Waterlooplein in Amsterdam. Roland werd in 1997 door kardinaal Ad Simonis priester gewijd voor het aartsbisdom Utrecht. Enkele jaren geleden sloot hij zich aan bij de Minderbroeders Franciscanen en werkt nu vanuit de Amsterdamse gemeenschap van de Derkinderenstraat in de regio Beverwijk. Tijdens deze professieviering zullen Taizélíederen gezongen worden, begeleid door instrumenten die bespeeld worden door jong volwassenen van het franciscaans jongerenwerk. Begin september gaan we er weer fris tegenaan, hopen op een goed VPW-jaar.

(Jan Verbruggen)

■ VPW Groningen – Leeuwarden

Op 29 september wordt de tweede halfjaarlijkse ALV van 2011 gehouden te Joure. Daar zal in het kader van het project *Geestelijk Leiderschap* theologe Loes Marijnissen spreken over *Leven uit de bron*. Het eerste gedeelte van de vergadering omvat een aantal reguliere agendapunten én de verkiezing van bestuursleden. Hopelijk zal die morgen de VPW na een jaar weer een nieuw gekozen voorzitter in haar midden kunnen verwelkomen!

De jaarlijkse studiedag van het bisdom is op 27 oktober. Prof. H. Rikhof is uitgenodigd om het thema *‘De Godsvraag in het pastoraat’* in te leiden.

Op initiatief van het bestuur van VPW Groningen – Leeuwarden en in overleg met de bisdomstaf wordt een tweedaagse cursus voor maximaal 12 actieve pastores georganiseerd. Het thema is *‘Geestelijk leiderschap in de kerk van vandaag’*. De cursus wordt verzorgd door Luce / CRC en vindt plaats op 15 en 16 november te Denekamp.

Het jaarlijks protocollair gesprek met de bisdomstaf is vastgesteld op 11 november. Over de agenda zal nog nader overleg volgen. Na evaluatie en een definitief besluit over *het diocesaan beleidsplan 2010 – 2020* gedurende de maanden juli – september 2011 zal op 26 november de startbijeenkomst *Invoering*

nieuwe organisatiestructuur plaatsvinden te Drachten.

Op 7 juli nam het bisdom afscheid van pater Leo van Ulden OFM, vicaris – generaal van het bisdom Groningen – Leeuwarden. Pater van Ulden gaat met pensioen en verhuist naar Voorhout.

De eerstvolgende bestuursvergadering is op 9 september. Het bestuur is voornemens regionale kringen op te zetten waar het onderwerp ‘Geestelijk leiderschap’ aan de orde komt. Ook wil het onderzoeken of er onder emeriti – leden van de VPW behoefte bestaat aan onderling contact en bijeenkomsten.

(Jan Langelaan)

■ VPW ’s-Hertogenbosch

Met tevredenheid hebben we teruggeblikt op ons ‘bedrijfs-uitje’ op 7 juli: Na koffie met Bossche bol op het Franciscushuis in den Bosch, zijn we deskundig rondgeleid door de geschiedenis en langs de geheimen van de Sint Jan, waar na we op de parade nog even wat hebben gedronken en nagepraat. Voor herhaling vatbaar dit ongedwongen samenzijn.

Dan het programma voor na de vakantie. We hebben een serie bijeenkomsten achter de rug over de spiritualiteit van de pastor. Nu willen we de bal weer even terugleggen bij de leden voor een nieuwe invulling. Drie suggesties zijn er al:

Hoe kijken emeriti terug op hun werk: Op de speerpunten, de groeipunten en op de spiritualiteit en wat kunnen emeriti en werkenden voor elkaar betekenen? Hoe bleven zij en blijven wij staande in de stroom veranderingen, waar we mee te maken hebben? Als mooie titel hebben we hiervoor staan: *‘Ontsluierende verhalen die perspectief bieden aan en een spiegel zijn voor de werkenden in het pastoraat’*. Ik zoek een ‘doenlijke’ visie op wie ik ben als pastoraal werkende in de huidige kerk en op mijn plaats in die kerk en op mijn werk in de parochie. Ik vind dat voor mij van het grootste belang. Ik kan me voorstellen dat er behoefte is aan herijking van

de opstelling van de VPW in de vaart van de veranderingen. Doen we niet te gemakkelijk mee met deze door mij als desastreus ervaren reorganisatie?

We hopen op een volgende open bijeenkomst tot een planning te komen voor het komende jaar 2011-2012.

(Jos van Rooij)

Laatste oproep: 4 oktober

Jaarlijkse Raadpleging

Landelijke Kommissie Rechtspositie

**dinsdag
4 oktober
2011**

14.00 - 16.00 uur

Secretariaat VPW Nederland

Palestrinastraat 1b
3533 EH Utrecht

Landelijke
Kommissie
Rechtspositie

Beste collega,

We nodigen je van harte uit voor de Jaarlijkse Raadpleging van de Landelijke Kommissie Rechtspositie (LKR).

Dit jaar met als centrale vraag: "Zijn moderne arbeidsverhoudingen en het ambt van pastoraal werk(st)er met elkaar te verenigen?"

- Hoe denk je zelf over je beschikbaarheid c.q. bereikbaarheid in relatie tot je werk voor de geloofsgemeenschap?
- Hoe ga je om met de verantwoording van gewerkte uren en dagen en met het opnemen van je vakantiedagen? Vraagt het bestuur om die verantwoording of is het onderwerp van het overleg met je collega's?
- Wat is werkdruk in het pastoraat? Bestaat die wel en wat zijn oorzaken?

Onderwerpen waar de LKR graag met jou en je collega's over van gedachten wisselt. Omdat we benieuwd zijn hoe ieder erover denkt en omdat het belangrijk is voor onze inzet tijdens de onderhandelingen voor verbeteringen in het Rechtspositiereglement. Al deze punten zijn op dit moment met werkgevers gespreksonderwerpen en het is voor ons dus heel belangrijk jullie meningen hierover te weten.

Met vriendelijke groet en hopelijk tot **dinsdag 4 oktober**,
Jos Deckers, voorzitter LKR

Agenda

- Opening en welkom
- Korte bespreking jaarverslag 2010, u vindt het jaarverslag op de volgende twee pagina's.
- Gesprek met alle aanwezigen over:
 - Beschikbaarheid/bereikbaarheid en het ambt van pastoraal werk(st)er
 - Verantwoording van tijd
 - Werkdruk: bestaat het, wat is het en wat zijn oorzaken?
- Laatste 5 minuten:
Wat zijn nog punten die u aan de LKR wilt meegeven voor het overleg met ICORA?

Let op! Het grootste deel van de tijd, ruim anderhalf uur, wordt besteed aan het inhoudelijk met elkaar van gedachten wisselen over de belangrijke hoofdonderwerpen. Onderwerpen die door pastoraal werk(st)-ers zelf voortdurend aangereikt zijn en waar we breed de meningen over willen peilen. We nodigen je van harte uit.

Jaarverslag

LKR 2010

Vergaderingen

De LKR (Landelijke Commissie Rechtspositieregeling voor pastoraal werk(st)ers) vergaderde in deze verslagperiode zes maal: 19 januari, 10 februari, 30 juni, 23 september, 6 oktober en 24 november 2010.

Overleg met de ICORA (Interdiocesane Commissie voor Rechtspositionele Aangelegenheden) voerde de LKR in deze periode vier keer: 10 februari, 30 juni, 6 oktober en 24 november 2010. Er is een praktijk gegroeid dat zowel de LKR als de ICORA een uur voor de gezamenlijke bijeenkomst in eigen kring de plenaire vergaderingen voorbereiden. Daarnaast wordt vaak gebruik gemaakt van een kleine commissie met enkele leden uit beide gremia die de plenaire vergaderingen voorbereiden. Dat leidt tot een snellere aanpak van de te bespreken onderwerpen.

De jaarlijkse raadpleging van de pastoraal werk(st)ers vond dit jaar plaats op 13 april in Utrecht. In de herfst van 2009 had er geen raadpleging plaatsgevonden omdat de LKR en de ICORA in overleg waren over een fun-

damentele andere opzet van de salarisschaal. Om de pastoraal werk(st)ers te kunnen raadplegen op basis van een uitgewerkt voorstel werd deze raadpleging dit jaar in het voorjaar gehouden, zodat in de loop van 2010 een definitief besluit voorgelegd kon worden aan de bisschoppen.

In het jaar 2011 vindt de raad-pleging weer in het najaar plaats.

Bemensing

We hebben afscheid genomen van Nico Bulter als beleidsmedewerker van de VPW Nederland die ook namens de VPW lid was van de LKR en secretaris van dat overleg.

In een druk bezocht symposium en de daarop volgende receptie hebben we Nico bedankt voor zijn jarenlange inzet om de rechtspositie van pastoraal werk(st)ers te verbeteren. Mede dank zij zijn inbreng kan men het gezamenlijk overleg van ICORA en LKR als een volwaardig gesprek kenmerken over salarissen en arbeidsvoorwaarden. Nico Bulter is opgevolgd door Jan Franken die als stafmedewerker aan de VPW Nederland verbonden is.

In de vakature van de vertegenwoordiging vanuit het bisdom Breda is voorzien in de persoon van John Mersel. Daarmee is de LKR compleet, zij het dat de vertegenwoordigers alleen uit mannen bestaan, terwijl er bijna

evenveel vrouwen als mannen dit ambt uitoefenen.

Nieuwe opzet salarisschaal

In het jaar 2010 is de systematiek van de salarisschaal voor pastoraal werk(st)ers diepgaand aan de orde geweest, zowel in de LKR als in het gezamenlijk overleg met de ICORA. In de loop der jaren was er discrepantie ontstaan tussen de salarissen van pastoraal werk(st)ers en de loonschalen van de CAO – Welzijn & Maatschappelijke dienstverlening, terwijl deze als referentie geldt voor de rechtspositieregelingen van de pastoraal werk(st)ers.

Er zijn twee fundamentele veranderingen afgesproken per 1 januari 2011:

a) de treden van de salarisschaal worden niet meer afhankelijk van de leeftijd maar van de werkervaring van de pastoraal werk(st)er. Elk jaar dat iemand als pastoraal werker actief is, gaat het salaris een trede omhoog. 2) men gaat de bedragen van de salarisschaal 10 in de cao Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening volgen, met uitzondering van de zogenaamde uitlooptreden van die schaal.

Met het ingaan van deze nieuwe opzet is er een overgangsregeling afgesproken met als doel dat men in netto salaris er niet op achteruit gaat. De CAO Welzijn & Maatschappelijke

Dienstverlening kende een looptijd tot 31 december 2010. Welke veranderingen daarna ingaan is nog een punt van landelijk overleg over deze CAO tussen werkgevers en werknemers binnen de sector welzijn. Voor wat betreft de lonen is dit belangrijk voor de RPW, maar eind augustus was dit nog niet bekend.

PNB

Tegelijk met deze verandering in loonschaal speelde ook dat het Pensioenfonds Nederlandse Bisdommen (PNB) door de toezichthouder (De Nederlandse Bank) gedwongen wordt de actuarieel benodigde premie in rekening te brengen. Na vele jaren premiereductie groeide de premie in enkele jaren naar € 5.850 in 2010 en € 8.051 in 2011. Dat laatste bedrag is de actuarieel benodigde premie als het PNB een aantal kosten uit het vermogen betaalt. Tot en met 2010 was de verdeling van de premie 75% voor de werkgever en 25% voor de werknemer. Vanaf 2011 is deze verdeling 50% - 50%. Met de verhoging van de salarissen door de CAO – Welzijn te gaan volgen én deze verdeling van een verhoogde pensioenpremie blijven de gevolgen voor het besteedbaar inkomen van pastoraal werk(st)ers beperkt. Ook is daarmee tegemoet gekomen aan de wens van

de ICORA om de loonkosten voor de parochies zo laag mogelijk te houden.

Reiskostenvergoeding

Per 1 januari 2010 zijn er geen verhogingen opgetreden in de CAO – Welzijn in de vergoeding dienstreizen en woon-werkverkeer. Voor dienstreizen bleef 32 cent per km vergoed (waarvan 19 cent belastingvrij) en de belastingvrije vergoeding voor woon-werkverkeer blijft 19 cent per kilometer. Ook voor het jaar 2011 zijn deze bedragen ongewijzigd.

WGA-hiaat

De Kerkprovincie heeft een regeling getroffen ter verzekering van het zgn. WGA-hiaat. Deze verzekering is ingegaan 1 januari 2010. De afspraak is dat de werkgevers verplicht zijn deze aan te bieden aan de werknemers en dat deze kunnen besluiten al dan niet op dat aanbod in gaan. De premie wordt 50% - 50% verdeeld tussen werkgever en werknemer. Navraag door de leden van de LKR leerde dat met name werkgevers met maar één of enkele pastoraal werk(st)ers in dienst, dit aanbod niet allen doorgegeven hebben. Daarom is afgesproken dat de afdelingen financiën van de bisdommen er bij de werkgevers uitdrukkelijk op aandringen om voor de jaren 2011 en verder dit aanbod

aan de pastoraal werk(st)ers te doen. De LKR adviseert hen om bij de werkgever na te vragen of de verzekering daadwerkelijk afgesloten is.

Fiscale regeling vakbondscontributie

Met ingang van 1 januari 2009 is het mogelijk de vakbondscontributie fiscaal te verrekenen. Dat geldt ook voor het lidmaatschapsgeld van de VPW. Op verzoek van de werknemer verleent de werkgever daartoe medewerking. De regeling geldt niet voor gepensioneerde priesters, diakens en pastoraal werk(st)ers. Met deze regeling wordt het lidmaatschap van een belangenorganisatie of beroepsvereniging van werknemers gestimuleerd. Het loon waarover belasting en sociale premies worden geheven, wordt hiermee wel iets lager. Daarmee wordt ook de grondslag voor een eventuele uitkering ook lager, maar dat is een zeer beperkt risico.

Woontoeslag

Meerdere pastoraal werk(st)ers ontvangen op grond van artikel 29 van het RPW een woontoeslag. ICORA en LKR hebben vragen gesteld bij de zinvolheid van deze regeling maar na enig beraad is deze regeling ongewijzigd gebleven toen de nieuwe opzet van de salarisschaal ingevoerd werd.

Op de hoek van de Blaak en de Coolsingel

Iedere dag kom ik er langs, ik heb het zien plaats, heb mijn wenkbrauwen gefronst, heb gezien hoe troosteloos de onthulling was op die winderige zaterdagavond toen het maar geen lente wilde worden. Maar op de een of andere manier kijk ik er elke dag naar, kreeg ik maar niet helder wat me zo fascineerde, totdat ik om me heen keek..

ook naar beneden glijden. Ik zie een wankeel evenwicht tussen de materie maar ook tussen de mensen. Haal een vat weg en de boel stort in elkaar.

Het beeld roept associaties op met de huidige economische crisis, de uitputting van grondstoffen en het faillissement van de consumptiemaatschappij.

Het lijkt alsof het kunstwerk/de kunstenaar het verlangen naar nog meer rijkdom, nog meer macht wil aanklagen. Daarom is de plek waar het kunstwerk staat zo gek nog niet: Hartje Rotterdam, tussen de Blaak en de Coolsingel aan de voet van de Koopgoot.

Bouwen aan de stad

Rob Lijesen

De plaats is bijzonder: Op de kruising van de Blaak en de Coolsingel. De Blaak in Rotterdam is het domein van de grote financiële instellingen: Robeco, Fortis, de Rabo en de verzekeraars: Nationale Nederlanden, Allianz. De Coolsingel is de plek waar het verdiende geld uitgegeven kan worden, uitgegeven met als icoon: De Koopgoot!

De Olievaten zijn voor mij het symbool van rijkdom, van macht, van alsmaar groter, alsmaar meer. Dat verlangen is het bindende element in het kunstwerk. Ik zie mensen omhoog klimmen, maar

